of steil. Hetzelfde geldt voor billen, borsten, monden en penissen. In die zin is zijn poëzie democratische poëzie. Je kunt je er iedereen bij voorstellen.

De dove dansers dansten op muziek. Het was wel gek om dat te zien, omdat ze hun begeleiding zelf niet konden horen. Toch leek het alsof ze op de maat dansten. De door Alan Curves speciaal voor deze voorstelling gecomponeerde muziek bevat slim steeds meerdere ritmes. Een horende kan er altijd wel één met een beweging verbinden. Toen werd er begonnen met een gedicht. En nog een gedicht.

De vloer is bed wanneer de liefde overmant/ Op hoogpolig tapijt of op het hardst parket,/ als liefde om naar bed te gaan niet wachten kan,/ vormen wij lijf aan lijf het vochtige ballet.// Om uit te rusten van het liefdesspel gaan we naar bed.

De gedichten van Drummond de Andrade zijn door August Willemsen in het Nederlands vertaald. Ik spreek geen Braziliaans, maar het lijkt erop dat hij dat heel goed gedaan heeft. Toch nam het Handtheater de moeite voor de vertaling in Nederlandse gebarentaal ook nog eens naar het orginele Portugees te kijken. Volgens Julien zaten er in het origineel soms toch nog mooiere beelden dan in de vertaling. Misschien waren sommige ook beter geschikt voor een vertaling in gebarentaal.

De gedichten van Drummond de Andrade krijgen in gebarentaal, denk ik, iets extra's. Je praat met de dingen waarover je spreekt. Waar Drummond schrijft over een penis die stijf wordt, bewoog een van de acteurs voor zijn kruis zijn wijsvinger omhoog. Ik heb me laten vertellen dat dit gebaar in gebarentaal geen echt woord is. Toch zitten er in gebarentaal, heb ik me ook laten vertellen, ongeveer dertig procent iconische, beeldende gebaren. In gesproken talen heb je woorden die geluiden beschrijven. Maar dat zijn er niet zoveel.
Soms liggen de verbanden iets subtieler. Als je 'kokhalzen' zegt, doe je het al bijna. Bij het woord 'room' heb ik het gevoel alsof je het al bijna eet als je het zegt; het is alsof de klank het gevoel nabootst als je er een lepel van in je mond doet. Zo'n verband is natuurlijk toeval, maar het is vaak zulk toeval waar dichters hun voordeel mee doen.

Ik had tijd om tijdens de voorstelling over dit soort dingen te mijmeren omdat ik al bij het eerste gedicht de draad